

Landsbygds-och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om en stärkt hästnäring – för företagande, jämförbarhet, jämlikhet och folkhälsa. SOU 2025:58.

Svar senast 2026-02-25.

Er beteckning: LI2025/01991

Sammanfattning

Länssstyrelsen Östergötland, här efter Länssstyrelsen, anser att hästnäringen utgör en viktig del för Östergötlands landsbygd kopplat till ekonomi, sysselsättning samt de natur- och kulturvärden som bevaras och utvecklas av betande djur. Näringen är även en viktig del gällande social hållbarhet.

Länssstyrelsen tillstyrker flera av förslagen i utredningen som kopplas till framtagandet av statistik, utbildningsmöjligheter samt ökade möjligheter för fler att delta i hästverksamheter.

Länssstyrelsen tillstyrker även förslaget om vidare utredning av undantag på krav för hälsointyg vid transporter av häst för veterinärvård eller avel inom Norden samt möjligheten till digitala hästpass.

Länssstyrelsen avstyrker förslagen om inkludering av häst i investeringsstöden för den gemensamma jordbrukspolitiken då syftet med stödet är att stärka livsmedelsproduktionen, vilket ändamålet med hästverksamhet sällan är. Länssstyrelsen bedömer i stället att ett mer lämpligt alternativ vore att se över det befintliga stödet för diversifiering av jordbruksföretag och tydligare rikta detta stöd mot hästnäringen. Vidare ställer sig Länssstyrelsen tveksam till att inkludera häst i kompensationsstödet för djurtäthet samt inom finansiella instrument.

Länssstyrelsen avstyrker utredningens förslag om vidare utredning av ultraljudsundersökningar inför seminering och dräktighetsundersökning av ston och ViLA (villkorad läkemedelsanvändning) för häst. Sammanfattningsvis anser Länssstyrelsen att utredningens förslag kan leda till en försämrad djurvälstånd och att bristen på veterinärer inte kan ersättas med att

överföra arbetsuppgifter till andra yrkeskategorier. Länsstyrelsen anser även att utredningen i sin helhet saknar ett smittskyddsperspektiv.

Länsstyrelsen avstyrker delvis utredningens förslag om att undanta hästar från konsumentköplagen.

Avsnitt 2 Utvecklingen i hästnäringen

2.10 Utredarens överväganden och förslag

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag. Utredningen visar att statistiken idag är bristfällig och sannolikt inte helt tillförlitlig. Länsstyrelsen håller med om att det är viktigt med tillförlitlig statistik för att insatta åtgärder och utredningar ska träffa rätt och leda till utveckling och lönsamhet.

Sannolikt resulterar insamlingen av tillförlitlig statistik i en ökad administrativ börda för hästägare och hästföretagare. Länsstyrelsen betonar därför vikten av att underlätta den administrativa bördan i så stor mån det går.

Avsnitt 3 Stärkt företagande och ökad sysselsättning

3.19 Utredarens överväganden och förslag

3.19.1-3 Den gemensamma jordbrukspolitiken

Inkludera hästföretagare i investeringsstödet för ökad konkurrenskraft

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att inkludera hästföretag i investeringsstödet för ökad konkurrenskraft, för såväl små som stora företag. Länsstyrelsen anser att livsmedelsproduktion ska vara prioriterat i investeringsstödet för att, i en osäker tid, bidra till en ökad livsmedelsberedskap. Hästföretag är viktiga för landsbygdens ekonomi och våra öppna odlingslandskap, dock är sällan det huvudsakliga syftet livsmedelsproduktion.

Investeringsstödet utgör en begränsad resurs som har stor betydelse för jordbruksföretagens möjligheter att utveckla och effektivisera sin verksamhet. Stödet är ett viktigt verktyg för att stärka konkurrenskraften inom livsmedelsproduktionen, vilket är av

strategisk och central betydelse för Sveriges livsmedelsförsörjning och krisberedskap. En breddning av stödet till att omfatta hästverksamheter riskerar att öka konkurrensen om tillgängliga medel och därmed minska möjligheterna till investeringar inom livsmedelsproducerande jordbruk. Detta kan påverka förutsättningarna att nå nationella mål kopplade till ökad livsmedelsproduktion och en robust livsmedelsberedskap.

Länsstyrelsen bedömer att ett mer ändamålsenligt alternativ vore att se över det befintliga stödet för diversifiering av jordbruksföretag. Detta stöd nyttjas i dagsläget inte fullt ut och når i begränsad utsträckning upp till sitt avsedda syfte. Genom att utveckla och tydligare rikta stödet mot hästnäringen kan bättre förutsättningar för investeringar skapas, utan att minska tillgången till investeringsmedel för livsmedelsproducerande jordbruk.

Inkludera häst i beräkningen av djurtätheten i kompensationsstödet

Länsstyrelsen är tveksam vad gäller förslaget att inkludera häst i djurtäthetsberäkningen för kompensationsstödet. Länsstyrelsen ser att betande hästar likt andra lantbruksdjur är en viktig del i att hålla landskapen öppna. Samtidigt bedömer Länsstyrelsen att det finns en risk för att administrationen kan bli tidskrävande för både myndighet och företagare.

Länsstyrelsen anser att förslaget bör utredas vidare och det bör förtydligas hur kontroll och handläggning kopplat till häst inom kompensationsstödet samt omvandling av häst till djurenheter ska ske. Hästar förekommer i många olika raser och storlekar. Länsstyrelsen efterfrågar ett enkelt och användarvänligt system om förslaget genomförs.

Länsstyrelsen betonar även vikten av att väga för- och nackdelar med den administration som tillkommer av stödet gentemot den ersättning som stödet genererar för hästföretagaren.

Underlätta finansiering av hästföretag

Länsstyrelsen är tveksam till om finansiella instrument inom ramen för gemensamma jordbrukspolitiken kan vara aktuellt för investeringar i hästnäringen. Länsstyrelsen anser att det finns en risk för att införandet av ytterligare finansieringsinstrument ökar komplexiteten i stödsystemet och medför ökade administrativa krav för såväl företag som handläggande myndigheter. Erfarenheter visar

att finansieringsinstrument kan vara svåra att tillämpa inom mindre och heterogena näringar där investeringsbehoven varierar.

3.19.4 Bygglov och strandskydd

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att justera bestämmelserna om bygglov och strandskydd. Areella näringar förser befolkningen med livsmedel och är av strategisk betydelse för Sveriges livsmedelsförsörjning. Undantagen kring bygglov är kopplade till detta. Det primära syftet med hästverksamhet är oftast inte att producera livsmedel och det är ur den aspekten svårt att helt likställa hästföretag med andra företagare inom de areella näringarna.

3.19.5 Stärk företagarnas ställning vid försäljning av hästar till privatpersoner

Länsstyrelsen avstyrker delvis förslaget om en lagändring som medför att regleringen av näringsidkares försäljning till privatpersoner undantar köp av hästar från konsumentköplagens tillämpningsområde.

Länsstyrelsen håller med om att sex månader är en lång ångertid och skapar en osäkerhet för näringsidkare vid försäljning. En så pass lång period kan innebära att hästföretagare kan behöva stå till svars över skador/åkommor som orsakats av köparen efter försäljning. Det kan också medföra långa processer där djurets välfärd hamnar i kläm. Länsstyrelsen anser dock att det kan finnas en risk för försäljning av hästar med dolda fel vilket kan skapa en otrygghet för köparen om ångerrätten och det skydd som konsumentköplagen ger tas bort.

Länsstyrelsen anser därför att förslaget bör utredas vidare och lösningar så som att i stället minska ångertiden bör tas i beaktning.

3.19.6 Minska regelbördan och ge stöd i det administrativa arbetet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att Tillväxtverket får i uppdrag att utveckla verksamt.se för hästverksamheter.

Länsstyrelsen är för en översyn av lagstiftning och att i den mån det går underlätta för företag genom att minska regelbördan. Däremot uppfattar Länsstyrelsen att förslaget att ge Jordbruksverket i uppdrag att minska regelbördan även omfattar

djurskyddsbestämmelserna. Länsstyrelsen vill tydligt påpeka att lagstiftning som behövs ska finnas kvar och avstyrker regelförändringar som kan riskera att försämra djurvälfaerden.

Länsstyrelsen upplever att kunskap om vilka krav som finns i lagstiftningen ofta är bristfällig vid små verksamheter och speciellt inom hästnäringen.

Länsstyrelsen vill framföra att djurskyddsbestämmelserna i stället bör ingå i utbildningar för att genom kunskap underlätta efterlevnad samt förståelse och samtidigt öka hästvälfärden. Länsstyrelsen ser gärna en precisering från utredningen om vilka delar av djurskyddsbestämmelserna som anses vara betungade och komplicerade så att Jordbruksverket i stället kan förtydliga och om möjligt förenkla just dessa delar.

Länsstyrelsen gör djurskyddskontroller av både yrkesmässiga verksamheter och av hobbyhästar hos privatpersoner. Den samlade statistiken från kontrollerna visar att de vanliga bristerna exempelvis gäller skaderisker i hästens miljö, avsaknad av torra och rena liggytor, avsaknad av ligghall till utegångsdjur, att skadade och sjuka djur inte givits nödvändig vård, bristande ventilation och otillräckligt brandskydd.

3.19.7 Veterinära frågor

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om att utreda vidare de veterinära frågor som gäller ultraljudsundersökningar inför seminering och dräktighetsundersökning av ston samt ViLA för häst.

Förslagen i utredningen löser inte veterinärbristen utan riskerar i stället att drabba både djurvälfaerd och smittskydd på ett mycket negativt sätt.

När det gäller hästverksamheter spelar smittskydd en stor roll då sjukdomar leder till att enskilda hästar eller hela stall måste isoleras. Det i sin tur kan innebära att tävlingar ställs in eller att tävlande hästar inte får resa, vilket påverkar hästnäringen i stort. Länsstyrelsen skulle vilja se en utredning för hur ett bättre smittskydd kan påverka nästnäringen.

Ultraljudsundersökningar inför seminering och dräktighetsundersökning av ston

Länsstyrelsen anser inte att utförandet av ultraljudsundersökningar inför seminering och dräktighetsundersökningar ska kunna utföras av andra yrkeskategorier än legitimerade veterinärer.

Utredaren bedömer detta som samma förfarande som för nötkreatur. Länsstyrelsen vill dock påpeka att anatomin för nötkreatur och häst är mycket olika och att risken för tarmskada och efterföljande komplikationer är mycket större hos häst.

ViLA

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om att utreda vidare om att införa ViLA för djurslaget häst av flera orsaker.

Hästnäringen har inte arbetat med förebyggande hälsovård på samma sätt som inom andra livsmedelsproducerande djurslag och har inte samma kompetens vad gäller läkemedel, behandlingar, bedömningar och komplikationer.

ViLA för andra djurslag används för de sjukdomstillstånd som är tillåtna enligt SJVFS 2025:17 (D35). Detta är ofta vanliga sjukdomstillstånd så som spädgrisdarré hos gris och mastit hos nötkreatur för mjölkproduktion. Länsstyrelsen ställer sig frågande till vilka sjukdomar som djurhållare för häst skulle kunna tänkas behandla. Utredningen ger exempel så som vaccination, sedering och smärtlindring. Länsstyrelsen bedömer inte dessa som lämpliga för ViLA. De flesta vaccinationer för häst ska finnas i hästens pass. Detta får endast veterinärer fylla i. För att sedera en häst på annat sätt än genom mun krävs en undersökning som konstaterar att hästen är frisk, inklusive en hjärtauskultation (där man lyssnar på hjärtat). För att kunna göra denna bedömning krävs avancerad utbildning. Smärta hos häst bedömer Länsstyrelsen är en komplicerad diagnos och det kan vara svårt att bedöma grundorsaken.

Om både tillgång till läkemedel samt möjligheterna för egenbehandling ökar bedömer Länsstyrelsen detta som en stor risk för att hästar inte får adekvat vård samt risk för läkemedelsrester i livsmedel i de fall hästar slaktas.

Undanta krav på hälsointyg vid transporter inom Norden

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att utreda vidare om hästar ska kunna undantas krav på hälsointyg vid transporter för veterinärvård eller avel inom Norden. Generellt transporteras hästar ofta idag och ibland långa sträckor. Idag finns redan undantag vid tävling.

Länsstyrelsen anser framför allt att förslaget kan vara positivt gällande ett akut sjukt eller skadat djur där den snabbaste och kortaste vägen till ett djursjukhus är över riksgränsen, och tiden för djurets lidande på så sätt minskar.

3.19.8 Utveckla digitala hästpass

Länsstyrelsen instämmer i utredarens bedömning om att det kan finnas ett behov för digitalisering av hästpass. Ett system med digitala hästpass måste dock vara så pass säkert att det inte går att ändra utan för specifika organisationer. Det måste även vara möjligt för veterinärer att kunna tillföra uppgifter vid behandlingar. Om systemet för digitala hästpass inte är tillräckligt säkert finns risk för till exempel smuggelverksamhet och fusk vid slakt av häst.

Det bör inte finnas två uppsättningar av pass, det vill säga både i pappersformat och digitalt då det kan vara svårt att uppdatera båda. Stora delar av samhället har gjort en digital utveckling men det finns många personer och företag som inte vill ha digitala lösningar.

Avsnitt 4 Stärkt företagande och ökad sysselsättning

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen i stort men avstyrker förslaget gällande att utreda krav på utbildningar för exempelvis seminassistenter och husdjurstekniker för ultraljudsundersökningar inför insemination samt dräktighetskontroller av ston, med avseende på de synpunkter som tagits upp under 3.19.7.

Länsstyrelsen vill även här framföra vikten av införandet av djurskyddsbestämmelserna i utbildningarna för att genom kunskap underlätta efterlevnad och förståelse, som även nämndes under 3.19.6.

Länsstyrelsen vill även föreslå att se över målgrupper inom kompetensutvecklingsprojekten såsom Ett rikt odlingslandskap och Greppa näringen för att underlätta att fler gruppaktiviteter kan riktas mot och tydligt inkludera mindre hästföretagare.

Avsnitt 5 Möjligheter för fler att delta i hästverksamheter

Länsstyrelsen lämnar inga synpunkter på utredningens förslag gällande åtgärder som skulle kunna göra hästsporten mer tillgänglig för fler barn och unga.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad avdelningschef Kristoffer Hellberg med lantbrukskonsulent Angelica Weisner som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsveterinär Andrea Ståhl, koordinatörerna Eva-Lotta Mickelson och Magnus Roback samt kontrollansvarig Annika Malmström medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.